

Dunajska cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 369 79 40

E: gp.msp@gov.si www.gov.si

Številka: 473-1/2025-2720-5
Ljubljana, 9. 6. 2025
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Sklep o kritju presežka odhodkov nad prihodki javnega socialno varstvenega zavoda Dom za varstvo odraslih Velenje – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi tretjega odstavka 19. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list Rs, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE), drugega odstavka 49. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) in 12. člena Sklepa o preoblikovanju Doma za varstvo odraslih Velenje v javni socialni zavod, št. 022-03/93-9/44-8 z dne 6. 5. 1993, št. 571-56/02-1 z dne 10. 9. 2002 in št. 01403-149/2009/4 z dne 3. 11. 2009, je Vlada Republike Slovenije na _____. redni seji dne _____. pod točko _____ sprejela naslednji SKLEP: (1) Vlada Republike Slovenije je odločila, da se presežek odhodkov nad prihodki, ki ga javni socialno varstveni zavod Dom za varstvo odraslih Velenje izkazuje v bilanci stanja na dan 31. 12. 2024, krije iz sredstev proračuna Republike Slovenije v višini 4.767.269,02 eurov. (2) Sredstva za realizacijo prejšnje točke zagotovi Ministrstvo za solidarno prihodnost v svojem finančnem načrtu. Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka Prejmejo: – Ministrstvo za solidarno prihodnost – Ministrstvo za finance – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo – Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje – Dom za varstvo odraslih Velenje
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Simon Maljevac, minister – dr. Luka Omladič, državni sekretar

– mag. Mateja Nagode, generalna direktorica Direktorata za starejše, dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Dom za varstvo odraslih Velenje (v nadaljnjem besedilu: zavod) je v letih 2022–2025 izvajal investicijo v rekonstrukcijo in prizidavo zavoda, ki se je sprva financirala iz Evropskih sredstev (v nadaljnjem besedilu: EU sredstva) , zaradi dodatnih stroškov pa tudi z zadolževanjem pri enotnem zakladniškem računu (v nadaljnjem besedilu: EZR) in SID-Slovenski izvozni in razvojni banki, d.d. Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID banka). Zaradi nepredvidenih okoliščin, med drugim selitve na nadomestno lokacijo, porasta cen gradbenih materialov in storitev ter posledičnega podaljšanja izvedbe je zavod v letih 2022, 2023 in 2024 posloval z negativnim izidom. Do 31. 12. 2024 je kumulativni presežek odhodkov nad prihodki znašal 4.767.269,02 eurov, kar predstavlja neposredno posledico dodatnih stroškov najema prostorov, selitve, reorganizacije dela in obresti za zadolževanje. Obstoječa sredstva zavoda ne zadoščajo za pokrivanje tekočih obveznosti, kar ogroža izvajanje osnovne dejavnosti. Zavod se trenutno sooča s finančnimi izzivi, ki že vplivajo na njegovo stabilno poslovanje, in obstaja nevarnost dolgoročne plačilne nesposobnosti v primeru, če se ne sprejmejo takojšnji ukrepi.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.) Finančne posledice predlaganega sklepa presegajo znesek 40.000,00 evrov, saj znaša presežek odhodkov nad prihodki zavod na dan 31. 12. 2024 skupno 4.767.269,02 eurov. Sredstva za pokritje obveznosti zagotovi Ministrstvo za solidarno prihodnost (v nadaljnjem besedilu: MSP) v svojem finančnem načrtu v letu 2025.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2611-22-0502 Razvoj in izvrševanje sistema dolgotrajne oskrbe	231657 Zagotavljanje pravic in razvoj sistema dolgotrajne oskrbe	0 EUR	
SKUPAJ			0	0
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2611-11-0028 Izvajanje dejavnosti varstveno-delovnih centrov	231139-Dejavnost varstveno-delovnih centrov	3.517.924,76 EUR	0
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2611-11-0028 Izvajanje dejavnosti varstveno-delovnih centrov	231811-Institucionalno varstvo v zavodih za usposabljanje	244.582,00 EUR	0
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2720-25-0513 Vzpostavitev modela kakovosti obravnave v DSO	230396 – Zagotavljanje kakovosti in varnosti obravnave pri izvajalcu po ZZUKDPSS	225.200,00 EUR	0
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2720-25-0513 Vzpostavitev modela kakovosti obravnave v DSO	230400 – Kadrovske štipendije po ZZUKDPSS	190.600,00 EUR	0
Ministrstvo za solidarno prihodnost	2611-20-0002 Novogr.,adapt.,rekons.,opr.domov za star.,SV zav.	231744 – Program mreže domov za starostnike	588.962,26 EUR	0
SKUPAJ			4.767.269,02 EUR	4.767.269,02 EUR
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:**I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev**8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:**

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
 - večinoma,
 - delno,
 - niso bili upoštevani.
- Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
Pri pripravi gradiva sodelovanje javnosti ni potrebno	

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Simon Maljevac
minister

Priloge:

- PRILOGA 1: Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- PRILOGA 2: Obrazložitev
- PRILOGA 3:
- PRILOGA 4: Mnenje ministrstva za finance, mnenje Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

Številka:

Ljubljana, dne

Na podlagi tretjega odstavka 19. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list Rs, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE), drugega odstavka 49. člena Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP) in 12. člena Sklepa o preoblikovanju Dom za varstvo odraslih Velenje v javni socialni zavod, št. 022-03/93-9/44-8 z dne 6. 5. 1993, št. 571-56/02-1 z dne 10. 9. 2002 in št. 01403-149/2009/4 z dne 3.11.2009, je Vlada Republike Slovenije na . redni seji dne ____ pod točko _____ sprejela naslednji

SKLEP:

(1) Vlada Republike Slovenije je odločila, da se presežek odhodkov nad prihodki, ki ga javni socialno varstveni zavod Dom za varstvo odraslih Velenje izkazuje v bilanci stanja na dan 31. 12. 2024, krije iz sredstev proračuna Republike Slovenije v višini 4.767.269,02 eurov.

(2) Sredstva za realizacijo prejšnje točke zagotovi Ministrstvo za solidarno prihodnost v svojem finančnem načrtu.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Prejmejo:

- Ministrstvo za solidarno prihodnost
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
- Dom za varstvo odraslih Velenje

OBRAZLOŽITEV

1. UVOD

Dom za varstvo odraslih Velenje je javni socialno-varstveni zavod, katerega ustanoviteljica je Republika Slovenija, kar pomeni, da ima država kot ustanovitelj tudi obveznost zagotoviti stabilno in zakonito delovanje zavoda, še posebej v primerih, ko nastopi presežek odhodkov nad prihodki. Sklep o preoblikovanju Doma za varstvo odraslih Velenje v javni socialni zavod, št. 022-03/93-9/44-8 z dne 6. 5. 1993, št. 571-56/02-1 z dne 10. 9. 2002 in št. 01403-149/2009/4 z dne 3. 11. 2009 določa, da je ustanovitelj odgovoren za sanacijo primanjkljajev, kadar ti nastanejo iz razlogov, ki presegajo običajno poslovanje zavoda in so povezani z izvedbo investicij, ki jih je odobril oziroma usmerjal sam ustanovitelj.

Na dan 31. 12. 2024 znaša kumulativni presežek odhodkov nad prihodki zavoda 4.767.269,02 evrov, kar je posledica specifičnih okoliščin v letih od 2022 do 2024, predvsem zaradi večje investicije v rekonstrukcijo in prizidavo ter povezanih selitvenih in obratovalnih stroškov, ki so bili nepredvideni.

Pravne podlage za izvedbo investicije "Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje" so bile naslednje:

- 98. člen Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23, 84/23 – ZDOsk-1 in 24/25) določa, da se sredstva za investicije v javno socialnovarstveno infrastrukturo, vključno z zavodi, ki izvajajo storitev institucionalnega varstva, zagotavljajo iz državnega proračuna. Namenjena so vzpostavitvi, širitvi, rekonstrukciji ali posodobitvi objektov in opreme, s ciljem zagotavljanja ustreznih pogojev za izvajanje socialnovarstvenih storitev ter dviga njihove kakovosti in dostopnosti.
- Pogodba št. C2611-21-151104 o sofinanciranju projekta v okviru SKLOPA 1 »COVID-19 – Rekonstrukcija in prizidava Doma za varstvo odraslih Velenje (IS OU 0P20.07980)« v okviru 15. prednostne osi REACT EU-ESRR »Spodbujanje odprave posledic krize v okviru pandemije COVID-19 in priprava zelenega, digitalnega in odpornega okrevanja gospodarstva« Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, sklenjena med Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ) in zavodom dne 16. 12. 2021.

2. RAZLOGI ZA NEGATIVNO POSLOVANJE PO LETIH

Leto 2022 – Začetek selitve in prvi znaki nelikvidnosti

Leto 2022 je bilo za zavod prelomno, saj so se v začetku leta začele intenzivne priprave na rekonstrukcijo in prizidavo zavoda. Zaradi obsežnosti del je bila potrebna preselitev vseh uporabnikov in dejavnosti na začasno lokacijo, kar je v praksi pomenilo popolno reorganizacijo delovanja zavoda. Nadomestne prostore so uredili v Termah Topolšica, kjer je mesečna najemnina znašala 100.000,00 evrov, kar je že v prvih mesecih ustvarilo pritisk na likvidnost. Pred vselitvijo je bilo potrebno ustrezno urediti prostore, saj ti niso zagotavljali minimalnih tehničnih pogojev in standardov za izvajanje javne službe oziroma dejavnosti socialnovarstvenih storitev.

Poleg najemnine so se pojavili še drugi enkratni stroški:

- Ureditve začasnih prostorov (adaptacija prostorov, vzpostavitev delovnih pogojev): 488.000,00 evrov;
- Najem in vzpostavitev opreme (npr. za pranje): dodatnih 28.000,00 evrov;

- IT rešitve in telekomunikacijska infrastruktura, ki je bilo nujno preseliti, kar je zahtevalo dodatna sredstva in prilagoditve varnostnih protokolov.

Zaradi visokih stroškov in omejenih prihodkov (cene oskrbe niso bile prilagojene novi situaciji) je zavod tekom leta 2022 začel kazati znake nelikvidnosti, zaradi česar se je likvidnostno zadolžil pri EZR, saj z rednimi prihodki ni več mogel poravnati tekočih obveznosti. Ob koncu leta je stanje zadolženosti pri EZR države ob soglasju ustanovitelja, znašalo 1.000.000,00 eurov z ročnostjo do marca 2023 (črpanje kredita pri EZR države v letu 2022 vezano na investicijo).

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2022: -1.304.510,00 eurov.

Leto 2023 – Posledice nepopolnega financiranja in nadaljevanje začasnega delovanja

Leto 2023 je zaznamovalo celotno poslovanje na začasni lokaciji, pri čemer se visoki stroški iz preteklega leta niso znižali – nasprotno, ostali so nespremenjeni. Najemnina prostorov v Termah Topolšica je ostala na ravni 100.000,00 eurov mesečno, poleg tega pa so se nadaljevali tudi stroški najema opreme, dodatne IT podpore, varovanja, povečanega ogrevanja in elektrike.

Druga večja težava je izhajala iz investicije, ki ni bila v celoti krita z EU sredstvi. Zavod je tako moral za pokritje stroškov nakupa opreme in izvedbe projekta najeti dolgoročni kredit v višini 5.000.000,00 eurov pri SID banki. Obresti za kredit, skupaj z obrestmi za premostitvene kredite in zamudami do dobaviteljev, so v letu 2023 znašale več kot 113.000,00 eurov.

Podpis pogodbe s SID banko je bil dne 1. 9. 2023. Začetek odplačevanja obresti j dne 15. 9. 2023, začetek plačevanja glavnice pa po 12 mesecih moratorija, in sicer dne 15. 11. 2024. Ročnost pogodbe je 25 let, do dne 15. 10. 2048.

Negativno poslovanje iz leta 2022 se je v letu 2023 še poglobilo predvsem zaradi investicijskih vlaganj, medtem ko je bil kredit pri EZR najet z namenom pokrivanja tekočih obveznosti. K dodatni zadolženosti je pomembno prispevala tudi najemnina začasne prostore v višini 1.200.000,00 eurov, skupaj s pripadajočimi obrestmi ter višjimi obratovalnimi stroški, povezanimi z delovanjem na začasni lokaciji.

Na dan 31. 12. 2023 je bil zavod tako zadolžen za 2.990.000,00 eurov pri EZR države.

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2023: -1.781.416,00 eurov.

Leto 2024 – Selitev nazaj in stroški prestrukturiranja

V letu 2024 se je začela selitev nazaj v prenovljen zavod, ki pa je s seboj prinesla nove, neizogibne stroške:

- Prevoz stanovalcev in opreme;
- Nadurno delo zaposlenih;
- Čiščenje in urejanje prostorov;
- Pleskanje in ponovna vzpostavitev pralnice.

Nov zavod ima decentraliziran sistem, višje stroške ogrevanja, prezračevanja in požarne zaščite, kar je povečalo obratovalne stroške za 30 % na letni ravni.

Zavod deluje v novi stavbi, zasnovani po sodobnem modelu trinajstih gospodinskih skupnosti, ki stanovalcem zagotavlja več zasebnosti, domačnosti in individualizirane oskrbe. Takšna organizacija dela zahteva več zaposlenih, višjo stopnjo koordinacije ter povečuje obseg vsakodnevnih storitev. Nova arhitekturna in tehnološka zasnova pa zaradi večjih površin, požarne varnosti in energetske zahtevnih sistemov povzroča vsaj 30 % višje obratovalne stroške v primerjavi s starim objektom.

Na dan 31. 12. 2024 je bil zavod skupno zadolžen že za 4.300.000,00 eurov pri EZR države. Zaradi visokih izrednih stroškov, ki jih ni bilo mogoče vključiti v ceno storitev, je poslovanje ostalo negativno tudi v letu 2024.

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2024: -1.681.344,00 eurov.

Kumulativni presežek odhodkov nad prihodki na dan 31. 12. 2024: - 4.767.269,02 eurov.

3. EU SREDSTVA IN RAZLOGI ZA DODATNO ZADOLŽEVANJE

Investicija v rekonstrukcijo in prizidavo zavoda je bila deloma sofinancirana iz EU sredstev v okviru pobude REACT EU (Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe). Zavod se je na javni razpis, ki ga je objavilo MDDSZ, uspešno prijavil leta 2021 in pridobil nepovratna sredstva v višini 12.000.000 eurov.

Prvotno je bil načrt investicije zasnovan na podlagi rekonstrukcije obstoječih objektov, kjer bi se porušila le dva od treh delov, tretji pa ohranil in nadgradil. Kasneje se je, na podlagi strokovne analize, pokazalo, da bi bilo smiselno porušiti celoten objekt, saj bi bila ohranitev starega dela z vidika dolgoročne funkcionalnosti, varnosti in energetske učinkovitosti neustrezna rešitev. Spremenjena gradbena zasnova je posledično vplivala tudi na povečanje stroškov investicije.

Dodatno je k zvišanju stroškov povzročil izjemen dvig cen gradbenega materiala in storitev, v povprečju za več kot 30 %, kar je pomenilo, da pridobljena EU sredstva niso več zadostovala za kritje celotne investicije.

Zaradi navedenih razlogov je bilo nujno pripraviti novelacijo investicijskega programa, ki je vrednost investicije povečala s prvotnih 12.300.000,00 eurov na 17.100.000,00 eurov. Za kritje nastale razlike je zavod, v soglasju z ustanoviteljem, najel dolgoročni kredit pri SID banki v višini 5.000.00,00 eurov.

Investicija v rekonstrukcijo in prizidavo zavoda se je v fazi izvedbe projekta povečala za skupno slabih 30 %, pri čemer je treba jasno ločiti med zunanjimi makroekonomskimi vplivi in racionalnimi strokovnimi spremembami, ki so bile sprejete na podlagi tehničnih analiz med izvajanjem projektiranja projekta.

Večinski delež povečanja (približno 20 %) je neposredno povezan z globalnimi posledicami vojne v Ukrajini, ki je sprožila drastičen dvig cen energentov, surovin in gradbenega materiala na evropskem trgu. Vplivi krize so se najbolj izrazito odrazili v dvigu cen jekla, bakra, toplotne izolacije, betona in drugih ključnih gradbenih komponent, ki so sestavni del visokih gradenj z visoko varnostno-tehnično specifikacijo. Poleg tega je prišlo do množičnih motenj v dobavnih verigah, kar je povzročilo zamike dobav in posledično zahtevalo spremembe terminskih planov ter povečanje stroškov logistike in skladiščenja. To so bile objektivno nepredvidljive okoliščine, ki so prizadele celoten gradbeni sektor in jih je bilo nemogoče absorbirati znotraj prvotno predvidenega finančnega okvirja.

Preostanek povečanja investicije (do 10 %) pa je posledica strokovno utemeljenih sprememb v projektni dokumentaciji, ki so bile sprejete med samo izdelavo le te, ob upoštevanju dejanskega stanja objekta na terenu in ciljev dolgoročne funkcionalnosti ter vzdržnosti zavoda. Ključna odločitev je bila rušitev tretjega, dotrajanega dela stare stavbe, ki sprva ni bila predvidena v osnovnem projektu. Med natančnejšimi gradbeno-tehničnimi analizami v fazi izdelave projektne dokumentacije se je izkazalo, da bi ohranitev tega dela stavbe zahtevala nesorazmerno visoke stroške sanacije, ob tem pa še vedno ne bi bilo mogoče zagotoviti celostne skladnosti s sodobnimi tehničnimi in funkcionalnimi zahtevami, zlasti na področju požarne varnosti, energetske učinkovitosti in notranje organizacije prostorov.

S tem ukrepom je bila omogočena racionalnejša tlorisna zasnova prizidka, izboljšana funkcionalna povezanost enot ter zagotovljena večja fleksibilnost pri notranji organizaciji dela. Z vidika dolgoročnega vzdrževanja, varnosti in kakovosti bivanja stanovalcev se je odločitev izkazala za najbolj optimalno rešitev.

Skupni dvig investicijske vrednosti je torej rezultat kombinacije nepredvidljivih globalnih gospodarskih razmer in strokovno premišljenih odločitev, ki so dolgoročno povečale kakovost in funkcionalnost

novega objekta, obenem pa utrdile temelje za varno, sodobno in trajnostno izvajanje institucionalnega varstva.

Čeprav je bil projekt s strani Evropske unije prepoznan kot pomembna nadgradnja sistema dolgotrajne oskrbe in je bil deležen podpore, pa je v praksi izvajanje projekta presešlo zmogljivosti običajnega financiranja javnega zavoda, kar je prispevalo k nastanku finančne situacije, ki ga vladno gradivo naslavlja.

Zavod lastnih sredstev za pokrivanje dodatnih stroškov ni imel. Najem kredita pri EZR je bil omejen na obdobje treh let. Po analizi stanja zmožnosti vračanja kredita se je ugotovilo, da le-to ne bo vzdržno, zato se je na podlagi usmeritve ustanovitelja zavoda s predhodno pridobitvijo soglasja MSP in Ministrstva za finance (v nadaljnjem besedilu: MF) zadolžil pri SID banki v višini 5.000.000,00 eurov.

Zadolžitev torej ni bila rezultat slabega načrtovanja, temveč odgovoren in strateško utemeljen ukrep, ki zagotavlja celovito finančno konstrukcijo ene izmed najpomembnejših investicij v javno infrastrukturo institucionalnega varstva v regiji v zadnjih letih.

4. SANACIJA POSLOVANJA ZAVODA

Izvedeni ukrepi za stabilizacijo poslovanja

Zavod je v odziv na poglobljajočo se finančno stisko že v letu 2022 začel ukrepe, katerih namen je bil omejiti izgube in izboljšati likvidnostni položaj. Ukrepi so se v letih 2023 in 2024 nadgrajevali in razširjali, pri čemer je bilo glavno vodilo racionalizacija stroškov, reorganizacija procesov in ohranjanje kakovosti storitev.

Ključni že izvedeni sanacijski ukrepi vključujejo:

- Optimizacija materialnega poslovanja:
Izvajali so se postopki racionalizacije nabave. Posebej so bili pregledani obstoječi dobavitelji ter pogoji naročil. V skladu z določbami ZJN-3 so bile izbrane cenovno ugodnejše ponudbe za blago in storitve.
- Spremenjen način zagotavljanja tržnih storitev, ki niso ustvarjale želenega presežka prihodkov nad odhodki: Sprememba načina zagotavljanja prehrane zaposlenim – uveden je bil sistem bonov, s katerim se je uvedel bolj gospodaren način zagotavljanja prehrane zaposlenim (manjša količina odpadkov, boljši nadzor nad porabo materiala na tržni dejavnosti).
- Znižanje stroškov zalog:
Nabavni postopki so bili povezani z neposredno porabo, kar je zmanjšalo izgube zaradi presežkov in zavržkov.
- Interni nadzor nad financami:
Uveden je bil strožji nadzor nad porabo sredstev, spremljanje stroškov v realnem času ter uvedba kontrolnih mehanizmov znotraj posameznih oddelkov.
-

Povečanje učinkovitosti zaposlenih:

Določene naloge so bile reorganizirane tako, da so jih zaposleni opravili znotraj obstoječih delovnih časov, s čimer se je zmanjšala potreba po dodatnem angažiranju zunanjih virov

Načrtovani ukrepi za nadaljnjo sanacijo in preprečitev novih primanjkljajev

Sanacijski program zavoda se ne ustavlja pri reaktivnih ukrepih, temveč vključuje tudi razvojne, dolgoročne rešitve, ki bodo preprečile nastanek podobne situacije v prihodnje.

Med ključnimi ukrepi za leto 2025 in naprej so:

- Digitalizacija poslovanja:
Nadaljevanje uvajanja sodobnih informacijskih rešitev za upravljanje kadrov, zalog, dokumentacije in nadzora porabe. Poseben poudarek bo na sistemih, ki omogočajo boljše načrtovanje obrokov, učinkovitejšo rabo virov ter zmanjšanje administrativnih stroškov.
- Učinkovita izraba zmogljivosti:
Z racionalno politiko sprejemanja uporabnikov in razporejanja kadra po skupinah se bo povečala zasedenost zavoda ter zmanjšala neizkoriščenost prostorov in opreme.
- Nadgradnja tržnih dejavnosti:
Zavod bo analiziral možnosti za uvedbo dodatnih samoplačniških storitev (npr. dodatni programi fizioterapije, terapevtskih delavnic), kjer bodo cene pokrile dejanske stroške in ustvarjale pozitivno razliko.
- Krepitev sodelovanja z lokalno skupnostjo in nevladnimi organizacijami:
Cilj je skupno izvajanje programov, ki bi zmanjšali stroškovno obremenitev zavoda (npr. prostovoljske mreže, lokalne iniciative).

Pridobitev dodatne podpore ustanovitelja:

Glede na vse predstavljene okoliščine in dejstvo, da zavod ni mogel vplivati na večino vzrokov za nastali primanjkljaj (selitev, višje cene materialov, investicija), je ključni ukrep še vedno finančna intervencija ustanovitelja, ki bo omogočila poplačilo dolgov, pokritje negativnega rezultata in stabilizacijo poslovanja.

Cilj sanacije

Cilj sanacije je preprečitev ponovitve negativne finančne situacije Doma za varstvo odraslih Velenje v obdobju 2022–2024. Pred sprejetjem končnih odločitev se je MSP podrobno seznanilo z vsemi razpoložljivimi dokumenti, analizami in podatki o poslovanju zavoda ter preverilo verodostojnost prikazanih informacij in predlaganih ukrepov. Na tej podlagi potrjujemo, da so ukrepi realni in usmerjeni v vzpostavitev dolgoročne stabilnosti.

5. ZAKLJUČEK

S ciljem preprečitve ponovitve negativne finančne situacije, v kakršni se je znašel zavod v obdobju 2022–2024, bo MSP kot ustanovitelj spremljalo in nadziralo izvajanje sanacijskega programa zavoda. To bo vključevalo:

- redno spremljanje in nadzor uresničevanja ukrepov, opredeljenih v sanacijskem načrtu;
- trimesečno poročanje zavoda o napredku pri optimizaciji poslovanja;
- pregled skladnosti dejanskega poslovanja z načrtovanim finančnim planom;
- podporo pri strateških odločitvah, vezanih na trajnostno in stabilno upravljanje zavoda

MSP se zavezuje, da bo zavod po prejemu finančnih sredstev s strani ustanovitelja najprej poravnal vse odprte obveznosti do EZR države, t. j. glavnico posojila, ki po trenutnem stanju na dan 30. 5. 2025 znaša 4.450.000,00 eurov vključno s pripadajočimi obrestmi). O tem bo obvestil MF in MSP ter nadaljeval poslovanje v skladu z načeli dobrega gospodarjenja, transparentnosti in finančne odgovornosti.

MSP se je seznanilo z vso dokumentacijo, ki je predmet tega vladnega gradiva, jo temeljito pregledalo ter prevzema svojo odgovornost pri zagotavljanju ustreznega nadzora nad delovanjem zavodov. V ta namen bo aktivno sodelovalo pri vzpostavitvi učinkovitih mehanizmov kontrole in rednega spremljanja finančnega poslovanja, z namenom preprečevanja primerljivih situacij v prihodnje.

Z navedenimi usmeritvami in ob dejstvu, da je bilo poslovanje zavoda celovito pregledano, se vzpostavlja okvir za stabilizacijo in dolgoročno izboljšanje delovanja zavoda. Ta okvir omogoča kakovostno izvajanje socialnovarstvene storitve oskrbe in varstva odraslih ter zmanjšuje tveganje za dodatne obremenitve proračuna Republike Slovenije. Kljub temu pa je treba poudariti, da zaradi še vedno obstoječega dolga do SID banke, finančno poslovanje zavoda še ni nujno pozitivno in ostaja pod vplivom zunanjih finančnih obveznosti.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka